

Til

Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Pressemeddelelse vedr. ekstraordinært rådsmøde, RETLIGE OG INDRE ANLIGGENDER den 20. september 2001

Dette rådsmøde (12019/01 Presse 327) blev behandlet af Europaudvalget på mødet den 20. september 2001. Dansk delegationsleder: Justitsminister, Frank JENSEN

B-dagsordenspunkter til behandling på ministermødet, bl.a.:

BEKÆMPELSE AF TERRORISME – KONKLUSIONER; se tekst [*](#)

A-dagsordenspunkter færdigforhandlet af COREPER inden ministermødet. bl.a.:

Ingen

Ikke-hemmelige erklæringer vedr. A-dagsordenspunkter (vedlagt bagest):

Ingen

Henvisning til A-dagsordenspunkter vedr. XX behandlet på andre rådsmøder siden det foregående sministerrådsmøde den XX 2001:

Ingen

Punkter, som ikke blev behandlet på rådsmødet, herunder evt. mandater (FO) jf. EUU-dagsordenen, 20. september 2001, 4. udg.:

Ingen

Bruxelles, den 18. februar 2002

Med venlig hilsen

Morten Knudsen

77

12019/01 (Presse 327)
(OR. fr)

PRESSEMEDDELELSE

Vedr.:

- RETLIGE OG INDRE ANLIGGENDER SAMT CIVILBESKYTTELSE -

den 20. september 2001 i Bruxelles

Formænd: **Antoine DUQUESNE**
Kongeriget Belgiens indenrigsminister
Marc VERWILGHEN
Kongeriget Belgiens justitsminister

INDHOLD

DELTAGERE *

PUNKTER BEHANDLET VED DEBAT

BEKÆMPELSE AF TERRORISME - KONKLUSIONER *

DELTAGERE

Medlemsstaternes regeringer og Europa-Kommissionen var repræsenteret således:

Belgien:

Antoine DUQUESNE Indenrigsminister
Marc VERWILGHEN Justitsminister

Danmark:

Frank JENSEN Justitsminister

Tyskland:

Otto SCHILY Forbundsindenrigsminister
Herta DÄUBLER-GMELIN Forbundsjustitsminister
Manfred PÜCHEL Sachsen-Anhalts indenrigsminister

Grækenland:

Michalis CHRISOCHOÏDIS Minister for offentlig orden
Michalis STATHOPOULOS Justitsminister

Spanien:

Mariano RAJOY BREY Første viceministerpræsident og indenrigsminister
Ángel ACEBES PANIAGUA Justitsminister

Frankrig:

Daniel VAILLANT Indenrigsminister
Marylise LEBRANCHU Seglbevarer, justitsminister

Irland:

John O'DONOGHUE Justitsminister og minister for ligestilling og lovreformer

Italien:

Claudio SCAJOLA Indenrigsminister
Roberto CASTELLI Justitsminister

Luxembourg:

Luc FRIEDEN Justitsminister

Nederlandene:

Klaas Georg de VRIES Indenrigsminister og minister for forbindelserne inden for kongeriget

Benk KORTHALS Justitsminister

Østrig:

Ernst STRASSER Forbundsindenrigsminister

Dieter BÖHMDORFER Forbundsjustitsminister

Portugal:

Nuno TEIXEIRA Indenrigsminister

António COSTA Justitsminister

Finland:

Ville ITÄLÄ Indenrigsminister

Johannes KOSKINEN Justitsminister

Sverige:

Thomas BODSTRÖM Justitsminister

Det Forenede Kongerige:

David BLUNKETT Indenrigsminister

* * *

Kommissionen:

António VITORINO Medlem

-

BEKÆMPELSE AF TERRORISME - KONKLUSIONER

- I -

På baggrund af terrorangrebene i USA den 11. september og i overensstemmelse med de beslutninger, der er blevet truffet siden Det Europæiske Råd i Tammerfors, har Rådet (retlige og indre anliggender) i dag, torsdag den 20. september, holdt møde for at træffe de nødvendige foranstaltninger til opretholdelse af den højeste grad af sikkerhed samt enhver foranstaltning, der er nødvendig for at bekæmpe terrorisme.

Rådet har besluttet at gøre brug af alle de foranstaltninger, som indtil nu er blevet truffet på EU-plan, for at bekæmpe disse afskyelige handlinger, bl.a.:

- konventionerne af 1995 og 1996 om udlevering mellem medlemsstaterne
- oprettelsen af Europol og Pro-Eurojust
- konventionen om gensidig retshjælp i straffesager af 29. maj 2000
- oprettelsen af politichefernes taskforce.

De nylige begivenheders alvorlige karakter får imidlertid EU til at fremskynde virkeliggørelsen af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed og styrke samarbejdet med sine partnere, navnlig USA.

Rådet har på den baggrund vedtaget følgende foranstaltninger.

- II -

Foranstaltninger til forbedring af bekæmpelsen af terrorisme i Den Europæiske Union

Retligt samarbejde

1. Rådet har sat sig det mål, i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Tammerfors, at erstatte udlevering med en procedure med overførsel af gerningsmændene til terrorangreb baseret på en europæisk arrestordre. Det har i den forbindelse haft en indgående drøftelse om de to forslag til rammeafgørelser, som Kommissionen har forelagt det: det ene omhandler indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes strafferet med henblik på at fastlægge en fælles definition af terrorhandlinger og indføre fælles strafferetlige sanktioner; det andet omhandler indførelsen af en europæisk arrestordre. Det understreger:

- det presserende behov for en fælles opfattelse af, hvad terrorisme betyder, ikke kun politisk, men også retligt, for at lette samarbejdet på tværs af grænserne, samt
- behovet for at finde en løsning på problemet med dobbelt strafbarhed i terrorismesager.

Rådet glæder sig over disse initiativer, der realiserer Det Europæiske Råds ønske om at yde borgerne et højt beskyttelsesniveau i et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Rådet giver det i TEU-traktatens artikel 36 omhandlede udvalg af højtstående embedsmænd mandat til hurtigt at gå i gang med at behandle de to forslag indgående, så Rådet på samlingen den 6.-7. december 2001 kan nå til betydelig politisk enighed om disse to forslag. I mellemtiden insisterer Rådet på, at medlemsstaterne træffer alle de foranstaltninger, der er nødvendige for, at de to konventioner om udlevering kan træde i kraft fra og med den 1. januar 2002.

2. Det er Rådets udtrykkelige ønske, at der træffes de nødvendige foranstaltninger, for at konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem medlemsstaterne kan ratificeres snarest muligt og under alle omstændigheder i løbet af 2002. I overensstemmelse med punkt 43 i konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Tammerfors opfordrer Rådet medlemsstaternes kompetente myndigheder til med det samme at oprette et eller flere fælles hold bestående af polititjenestemænd og retsembedsmænd specialiseret i terrorismebekæmpelse, repræsentanter for Pro-Eurojust og - for så vidt konventionen tillader det - Europol med henblik på at koordinere igangværende efterforskninger af terrorisme, som på en eller anden måde hænger sammen.

3. Rådet ser i øvrigt positivt på det udkast til rammeafgørelse om bl.a. terrorhandlinger, som Belgien, Spanien, Frankrig og Det Forenede Kongerige har forelagt det, og som skal muliggøre en fremrykket ikrafttræden af artikel 13 i konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem medlemsstaterne, der fastsætter vilkårene for oprettelse af fælles efterforskningshold. Dette instrument vil give de myndigheder, der varetager efterforskning og retsforfølgning, mulighed for en koordineret terrorismebekæmpelse. Rådet vedtager dette udkast til rammeafgørelse på samlingen den 6.-7. december 2001.

4. Rådet opfordrer Europa-Kommissionen til at fremsætte forslag, der sikrer, at de retshåndhævende myndigheder har mulighed for at efterforske kriminelle handlinger, hvori der indgår anvendelse af elektroniske kommunikationssystemer, og træffe foranstaltninger mod gerningsmændene. Rådet vil i den forbindelse være særlig opmærksomt på at sikre balancen mellem beskyttelse af personoplysninger og de retshåndhævende myndigheds behov for adgang til oplysninger, der skal anvendes i kriminalefterforskningen.

5. Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet bør ved udarbejdelsen af al EU-lovgivning sørge for, at der i fuldt omfang tages hensyn til dennes eventuelle indvirkning på bekæmpelsen af kriminalitet og terrorisme. Rådet opfordrer Kommissionen til at gennemgå EU-lovgivningen for at sikre sig, at den bidrager til den retshåndhævende indsats.

6. Rådet udtrykker tilfredshed med det arbejde, som den midlertidige retlige samarbejdsenhed Pro-Eurojust har udført siden sin oprettelse for seks måneder siden, navnlig med at koordinere efterforskninger på terrorismeområdet. Det opfordrer den midlertidige retlige samarbejdsenhed Pro-Eurojust til snarest og senest inden den 15. oktober 2001 at tage initiativ til at samle de retsembedsmænd fra medlemsstaterne, der er specialiseret i terrorismebekæmpelse, for at drøfte alle foranstaltninger, der kan sikre en god koordinering af igangværende efterforskninger af terrorisme, og til at sende det alle bemærkninger om hindringer, der konstateres inden for den gensidige retshjælp i straffesager mellem medlemsstaterne. Rådet bekræfter endvidere, at det er fast besluttet på at færdiggøre udkastet til afgørelse om oprettelse af Eurojust på samlingen den 6.-7. december 2001, så denne enhed kan være operationel i begyndelsen af 2002.

7. Rådet beslutter at fremskynde tilslutningen af kontaktpunkterne i det europæiske retlige netværk til det sikrede elektroniske net. Det anmoder generalsekretæren for Rådet om at undersøge de praktiske detaljer.

Politisamarbejde/efterretningstjenester

8. Rådet opfordrer taskforceen af politichefer til hurtigst muligt og under alle omstændigheder inden den 1. november 2001 at afholde et ad hoc-møde mellem cheferne for antiterrorenhederne i EU med henblik på grundige drøftelser med det formål:

- at forbedre det operationelle samarbejde mellem medlemsstaterne og tredjelande;
- at koordinere de foranstaltninger, der træffes i medlemsstaterne for at garantere et højt sikkerhedsniveau, bl.a. inden for luftfarten;
- at overveje, hvilke opgaver der skal pålægges det hold af antiterrorspecialister, der er etableret i Europol's regi.

9. Rådet erindrer om, at det med henblik på kvaliteten af Europol's analyser er afgørende, at medlemsstaternes politimyndigheder såvel som deres efterretningstjenester i overensstemmelse med bestemmelserne i Europol-konventionen hurtigt fremsender alle oplysninger med relevans for terrorisme. Rådet pålægger derfor Europol's direktør at aflægge rapport på samlingen den 6.-7. december 2001 om medlemsstaternes input til de analysedatabaser, der er oprettet på terrorismeområdet, samt en analyse af eventuelle problemer.

10. Rådet beslutter, at der i Europol for en varighed af seks måneder, der kan forlænges, skal oprettes et hold af antiterrorspecialister, hvortil medlemsstaterne opfordres til at udpege forbindelsesofficerer fra de enheder i politi og efterretningstjeneste, der er specialiseret på området, uden at dette berører den lovgivning, der gælder for dem. Dette hold har bl.a. følgende opgaver:

- hurtigt at indsamle alle relevante oplysninger og efterretninger om den aktuelle trussel
- at analysere de indsamlede oplysninger og foretage den nødvendige operationelle og strategiske analyse
- at udarbejde et trusselsvurderingsdokument på grundlag af de modtagne oplysninger. Denne undersøgelse skal bl.a. omfatte mål, skader, mulige modus operandi, konsekvenser for medlemsstaternes sikkerhed (beskrivelse af mulige situationer) og identifikation af de områder, hvor der bør træffes forebyggende foranstaltninger (luftfart, officielle bygninger, beskyttelse af vigtige personer osv.).

11. Rådet anmoder Europol om at ajourføre registeret over sagkundskab med hensyn til bekæmpelse af terrorisme, jf. den fælles aktion af 15. oktober 1996.

12. Rådet opfordrer Artikel 36-Udvalget til at sørge for sikre at den bedst mulige koordination mellem Europol, Pro-Eurojust og politichefernes taskforce.

13. Rådet vil undersøge, om det i forbindelse med bekæmpelsen af terrorisme vil være hensigtsmæssigt at give andre offentlige tjenester adgang til SIS.

14. Rådet understreger sikkerheds- og efterretningstjenesternes vigtige rolle i terrorismebekæmpelsen. Deres efterretninger er et uvurderligt middel til at afdække mulige terrortrusler samt terroristers og terrorgruppers hensigter på et tidligt tidspunkt. De har derfor en afgørende rolle ved forebyggelsen af terrorisme. Samarbejdet og informationsudvekslingen mellem disse tjenester må intensiveres. Cheferne for disse tjenester i Den Europæiske Unions medlemsstater skal derfor med henblik på at fremskynde denne proces mødes regelmæssigt, første gang inden den 1. november 2001. De skal straks tage de nødvendige skridt til at forbedre samarbejdet yderligere. Samarbejdet mellem polititjenesterne, herunder Europol, og efterretningstjenesterne bør styrkes.

15. Rådet pålægger Artikel 36-Udvalget at udarbejde en lettere og hurtigere udgave af den evalueringsordning, der er fastlagt i den fælles aktion af 5. december 1997 vedrørende indførelse af en ordning for evaluering af, hvordan de internationale forpligtelser med hensyn til bekæmpelse af organiseret kriminalitet udmøntes og efterleves i de enkelte medlemsstater, med henblik på at fastlægge de nærmere bestemmelser for en evaluering ved "peer review" af de nationale foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme, både ud fra lovgivningsmæssige overvejelser (f.eks. gennemgang af lovgivningen i visse medlemsstater, der tillader administrative aflytninger eller udarbejdelse af en liste over terrororganisationer) og administrative og tekniske overvejelser. Rådet ønsker ved udgangen af 2002 at råde over en evalueringsrapport ledsaget af forslag. Generalsekretariatet for Rådet vil i den forbindelse modtage to udstationerede nationale eksperter, der er specialiseret i terrorismebekæmpelse, og som kommer fra politi og efterretningstjeneste.

16. Rådet opfordrer allerede nu medlemsstaterne til at underrette hinanden om, hvilke praktiske foranstaltninger der træffes på nationalt plan til bekæmpelse af terrorisme (lufthavnskontrol, grænsekontrol, kontrol med baner til hurtig passage, kontrol ved Den Europæiske Unions ydre grænser osv.), og pålægger Terrorismegruppen i samarbejde med Europol at udarbejde en fortegnelse over disse foranstaltninger samt opstille varslings- og indsatsplaner med henblik på mulige grænseoverskridende terrorangreb.

17. Rådet beslutter, at der årligt skal fremsendes en rapport til Europa-Parlamentet benævnt TE-SAT (terrorism situation and trends), der redegør for situationen med hensyn til terrorisme i Den Europæiske Union i løbet af de seneste tolv måneder og analyserer den konstaterede udvikling (dokument 8466/2/01 ENFOPOL 41 REV 2).

18. Rådet tilslutter sig proceduren for hurtig udveksling af oplysninger om terrorbegivenheder.

19. Rådet opfordrer medlemsstaterne til at intensivere samarbejdet inden for Den Europæiske Union med hensyn til metoder til påvisning af sprængstoffer og våben samt tilsyn med fremstilling, oplagring, overførsel og handel med våben og sprængstoffer. Rådet opfordrer desuden Kommissionen til at undersøge, hvilke foranstaltninger der bør træffes med henblik på yderligere at harmonisere lovgivningen på dette område, hvor det er nødvendigt, samt inden for udstedelse af våbentilladelser.

Finansiering af terrorisme

20. Rådet opfordrer medlemsstaterne til så hurtigt som muligt at ratificere de relevante konventioner med henblik på at forebygge og bekæmpe finansiering af terrorisme, herunder især FN-konventionen om bekæmpelse af terrorismefinansiering, samt til at træffe de nødvendige gennemførelsesforanstaltninger. Rådet vil, når det har modtaget Europa-Parlamentets udtalelse, vedtage protokollen til konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem medlemsstaterne.

21. EU og medlemsstaterne vil igen gennemgå de relevante EF- og EU-instrumenter for at sikre bedre sammenhæng og større effektivitet samt sørge for, at banksystemerne ikke kan lette tilvejebringelsen og overførslen af midler til finansiering af terrorisme, herunder midler, der hidrører fra narkotikakriminalitet. De beslutter hurtigt at vedtage bestemmelser om at udvide de automatiske mekanismer til udveksling af informationer mellem de nationale finansielle efterretningsenheder til at omfatte data om alle kilder til terrorismefinansiering.

22. Rådet vil snarest efter høring af Europa-Parlamentet vedtage udkastet til rammeafgørelse om gennemførelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af aktiver eller bevismateriale, hvis anvendelsesområde skal udvides til også at omfatte terrorismerelaterede lovovertrædelser, samt udkastet til direktiv om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge.

23. Rådet vil på samlingen (RIA og Økofin) den 16. oktober 2001 drøfte, hvilke foranstaltninger der skal træffes over for ikke-samarbejdsvillige domstole og områder, som FATF har identificeret, for at styrke bekæmpelsen af terrorismefinansiering.

Foranstaltninger ved grænserne

24. Rådet opfordrer medlemsstaternes kompetente myndigheder til at forstærke kontrollen ved de ydre grænser og beder politichefernes taskforce om hurtigst muligt at undersøge de nærmere betingelser for en sådan styrkelse samt aflægge rapport herom på decembersamlingen i Rådet.

Rådet opfordrer medlemsstaternes kompetente myndigheder til ufortøvet at styrke de i artikel 2, stk. 3, i konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen omhandlede overvågningsforanstaltninger.

25. Rådet henstiller til medlemsstaterne, at de udviser den størst mulige årvågenhed i forbindelse med udstedelse af identitetsdokumenter og opholdstilladelser (navnlig når der er tale om duplikateksemplarer). Rådet henstiller ligeledes, at der foretages en mere systematisk kontrol af identitetsdokumenter med henblik på at opdage enhver forfalskning.

26. Rådet opfordrer medlemsstaterne til at udvise den største omhu ved visumudstedelse og med henblik herpå forstærke det lokale konsulære samarbejde. Det opfordrer ligeledes Kommissionen til at forelægge forslag med henblik på etablering af et net til udveksling af oplysninger om udstedte visa.

27. Rådet opfordrer de medlemsstater, der deltager i Schengen-informationssystemet, til mere systematisk at forsyne systemet med indberetninger i henhold til artikel 95, 96 og 99 i konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen.

28. Rådet vil undersøge betingelserne for medlemsstaternes koordinerede anvendelse af de muligheder, der ligger i konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen, navnlig artikel 2, stk. 2, i tilfælde af en ekstraordinært alvorlig terrortrussel.

29. Rådet opfordrer Kommissionen til hurtigst muligt at undersøge forholdet mellem beskyttelse af den indre sikkerhed og efterlevelse af internationale beskyttelsesforpligtelser og -instrumenter.

30. Rådet er enig om omgående at undersøge situationen for så vidt angår de lande og regioner, hvor der er risiko for store befolkningsbevægelser som følge af de øgede spændinger efter angrebene på USA, og opfordrer Kommissionen til sammen med medlemsstaterne at undersøge muligheden for midlertidigt at anvende Rådets direktiv om midlertidig beskyttelse, hvis det skulle blive nødvendigt at træffe særlige beskyttelsesforanstaltninger i Den Europæiske Union.

Andre foranstaltninger

31. Rådet ser med tilfredshed på den snarlige vedtagelse af Kommissionens forslag om indførelse af en fællesskabsordning for koordinering af civilbeskyttelsesindsatsen.

32. Rådet opfordrer generaldirektørerne for civilbeskyttelse til på deres ekstraordinære møde i Knokke i oktober at fokusere på, hvordan civilbeskyttelsesmyndighederne kan reagere på større terrorangreb i eller uden for EU, for at indkredse emner for det videre arbejde og for et øget samarbejde osv.

33. Rådet anbefaler, at arbejdet med at styrke sikkerhedsstandarderne i lufthavne og om bord på fly påbegyndes med det samme i sammenhæng med arbejdet i Rådet (transport). Flysikkerheden bør nå det højest mulige niveau.

- III -

Foranstaltninger til forbedring af samarbejdet med USA

1. Den Europæiske Union er parat til øjeblikkelig i samarbejde med USA at foretage en evaluering af terrortruslen under alle dens aspekter og herunder navnlig indkredse terrororganisationer, både på grundlag af et amerikansk bidrag og en dybtgående analyse i EU-regi af situationen i forskellige regioner samt af tematiske aspekter. Endvidere vil man øge antallet af møder med de amerikanske myndigheder, idet man foreslår, at der afholdes to fælles trojkamøder i kvartalet med COTER/RIA-Terrorismegruppen. En evaluering af de fremskridt, der gøres i udviklingen af denne udveksling, kunne ske på møder på højt niveau inden for rammerne af den transatlantiske dialog.

2. Der skal forudses et øget samarbejde og tættere konsultationer med USA i alle kompetente internationale fora og navnlig en mere aktiv rolle til EU i FN.

3. Endvidere er det nødvendigt med en mere koordineret indsats med hensyn til global bekæmpelse af terrorismefinansiering. I den forbindelse vil EU fortsætte med at lægge internationalt pres på lande, hvis banksystemer og traditioner letter tilvejebringelsen og overførslen af økonomiske midler til terrorisme.

4. Rådet vil indbyde repræsentanter for USA til at deltage i relevante drøftelser mellem cheferne for antiterrorenhederne i EU, der mødes på initiativ af taskforcen af politichefer for at udvikle og udveksle bedste praksis inden for terrorismebekæmpelse, f.eks. personscreening- og detektorteknologi, samt udarbejde beredskabsplaner mod større terrorangreb, herunder på IT-systemer. En sådan forening af viden vil måske også kunne afsløre huller, der kunne udfyldes ved en fælles indsats.

5. For så vidt angår forbindelserne mellem Europol og USA opfordrer Rådet Europols direktør til at foretage sig det nødvendige for at udnytte alle muligheder i Europol-konventionen samt i relevante retsakter vedtaget af Rådet for at etablere et uformelt samarbejde med USA, indtil der indgås en formel aftale. Rådet opfordrer i øvrigt Europols direktør til hurtigst muligt at færdiggøre den formelle aftale med USA, således at Rådet kan godkende dens indgåelse på samlingen den 16. november 2001. Aftalen skal bl.a. indeholde bestemmelser om udveksling af forbindelsesofficerer mellem Europol og amerikanske politiorganer. Samtidig opfordres Europols direktør til at foretage det nødvendige for, at der kan indledes forhandlinger med USA om en aftale, der omfatter overførsel af persondata.

6. Rådet opfordrer det hold af antiterrorspecialister, der vil blive oprettet i Europol-regi, til hurtigst muligt at knytte kontakt til de amerikanske antiterrormyndigheder med henblik på at foretage en fælles vurdering af terrortruslen samt gøre sig bekendt med de foranstaltninger, der er truffet på nationalt plan på terrorismebekæmpelsesområdet. Dette hold vil få status af europæisk kontaktpunkt for udveksling af hasteinformationer, uden at dette berører bilaterale kontakter.

7. Rådet giver sin principielle tilslutning til at tilbyde USA forhandling af en aftale mellem Den Europæiske Union og USA på grundlag af TEU-traktatens artikel 38 om samarbejde i kriminalsager på terrorismeområdet.

8. Rådet opfordrer Pro-Eurojust og det kommende Eurojust til sammen med amerikanske retsembedsmænd med speciale i terrorismebekæmpelse at undersøge alle foranstaltninger, der kunne forbedre det retlige samarbejde på dette område.

- IV -

Justits- og indenrigsministrene vil orientere deres respektive ministerkolleger i kandidatlandene om ovenstående konklusioners indhold, når de mødes i forbindelse med samlingen i Rådet den 27.-28. september 2001, med henblik på at indkredse de foranstaltninger, der skal træffes i fællesskab.